

Az Újság

6 évf. - 221 szám

független politikai napilap

SALONTA, 1934.
október 3.

szerda

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre :
35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEUSzerkesztésért felelős :
GAÁL SÁNDORSzerkesztőség és kiadóhivatal :
SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Salonta iparostársadalmának egyrésze tiltakozik a munkásbiztosítási illetékek ellen Monstre felebbezés a Semmitőszékig - Kevesen voltak a tiltakozó gyűlésen

Tudjuk, a leírt szó csak halvány kifejezője az érzésnek, de az érzést nem lehet letagadni. Az egész ország iparossága megdöbbenve, vérző szívvvel fogadta a társadalombiztosító törvényt, melyet az iparosság megkérdőjelezése nélkül hoztak s melynek értelmében

kényszerítik a munkaadókat arra, hogy tagjai legyenek a munkásbiztosítónak,

holott a román alkotmány az egyénre nézve kényszerítő szabályokat nem alkalmaz.

Mielőtt az értekezlet ismertetésére rátérnénk, le kell szögeznünk azt a sajnálatos tényt, hogy a salontai iparosság tulnyomó része nem törődik saját ügyével.

Nincs összetartás az iparosság között,

mikor egyik-másik élesenlátó ember felhívja valamire a figyelmet, semmibe veszik. Azt mondják, hogy nem érdeke. Ha a lap ír valamit, nem olvassák, mert közönyösek.

De mikor baj van, mikor ég a ház, fűhöz fához kapkodnak segítségért.

Salontán átkozzák az egész világot, ha valami nem sikerült.

Ezt szükségesnek tartottuk elmondani, hogy azok, akiket az ügy érdekel, de közönyből nem voltak jelen, érezzék át, mit jelent az, ha egy ember önzetlenül dolgozik ötszázért s az

ötszázból csak negyvenet érdekel egy-egy fontos ügy.

Tóth Imre a gyűlés összehívója kihangsúlyozta, nem akarja, hogy az Ipartestület, mint hatóság szembeálljon a törvénnyel, de ő, mint magánember vállalja az ügy minden ódiumát. Beszédében feltárta a betegsegélyező körül tapasztalt sérelmeket,

a munkaadókra nézve is kötelező munkásbiztosítást s felhívta a megjelenteket, hogy

minden érdekelt, akinél foglaltatási jegyzőkönyvet vettek fel, felebbezze azt meg.

A felebbezésekkel az összes fórumokon keresztül egészen a bucuresti Semmitőszékig mennek.

Az iparosság nem akar tagja lenni a betegsegélyzőnek, erre különben nem lehet kényszeríteni senkit s ha a törvényt meg is hozták, valószínű, hogy az országos jellegű tiltakozás meghozza az eredményt és visszavonják az iparosságra nézve sérelmes törvényt.

Hunyadi Géza ipartestületi elnök elmondta, hogy Vasca igazgatóval többször tárgyalt ez ügyben, de a direktor nem tudott semmit tenni. A prefektushoz is vezettek küldöttséget, semmi eredmény. A minisztériumhoz is küldtek levelet, semmi válasz.

Helyesli a felebbezést, de nem sok eredményt jósol. Majd előadja, hogy a betegsegélyező helybeli alkalmazottjával is többször volt konfliktusa éppen az össziparosság megvédése miatt. Sőt, őt is megbüntették a betegsegélyező miatt és csendőrökkel fenyegette meg Kovács helybeli megbízott.

Az Ipartestület irt Szabó Béni iparosképviselőnek ebben az ügyben s izgatottan várja tanácsait Felajánlja, hogy

az Ipartestület irodájában a felebbezéshez szükséges blanketták az iparosok rendelkezésére állanak.

Benczik Ferenc a leghatározottabban a felebbezés ellen foglalt állást s kérdi, hogy

a kereskedők, ügyvédek, orvosok, gazdák stb. miért

nem fizetnek betegsegélyzési illetéket, miért csak az iparosok?

Éppen az az osztály, melynek legrosszabul megy.

Majd felszólalások hangzanak el egyes sérelmekről, melyek a betegsegélyző részéről érik az iparosságot. Így egyik iparos megkérdi, kinek mi köze hozzá, hogyha levágja az ujját, melyik orvoshoz megy?

Gyógyszer, szabad orvosválasztás, udvariasság és nem durvaság kell az intézmény egyes faktorai részéről.

Tiltakozik a város iparossága, hogy

Oradeán egy teremben vizsgálják meg őket a bujakóros betegekkel.

Az értekezlet egyhangulag elfogadta Tóth Imre indítványát: hogy felebbezzék meg a betegsegélyző által hozott foglaltatási jegyzőkönyveket. Felebbezéshez törvényes joguk van!

De nehogy azt higgye valaki, hogy ez a tiltakozás helyi jellegű,

az egész ország komoly iparostársadalma megkezdte az akciót a kötelező munkásbiztosításról szóló törvény visszavonására.

Ismét kihangsúlyozzuk kár, hogy kevesen voltak, sőt megkockáztatjuk azt a merész kijelentést is, hogy nem érdemes felvenni a harcot a közönnyel, rátartisággal és széthúzással szemben.

Pusztába vész a szó, míg összetartás nem lesz. Ilyen nagy horderejű kérdésben a tömegben van az egységes erő! Azért mert valaki a jogait követi és mert panaszkodik, lehet jó iparos, jó polgár és jó ember is!

Vörheny járvány az országban

Bucuresti. A legújabb jelentések szerint a fővárosban emelkedett a vörhenybeteg száma. Chişinauban is tömeges vörheny-megbetegedések történtek és a betegek száma már 46-ra emelkedett. Hasonló jelentések érkeztek Jasi megyéből is ahol a környező községekben több megbetegedés történt. A betegek valamennyien 2-14 év közötti gyermekek.

Lemondott a kormány

Bucuresti jelentések közlik: Tatarescu miniszterelnök tegnap délután kihallgatáson jelent meg az uralkodónál és benyújtotta a kormány lemondását. A király a lemondást

elfogadta és újból megbízta Tatarescut a kormányalakítással.

Politikai körökben élénken kommentálják a kormány lemondásának híreit.

Megverték-e mostohaanyjukat a salontai Kovács fivérek? Egy érdekes per a járásbiróság előtt

A salontai járásbiróságon Gherdan járásbíró igen érdekes pert tárgyalt. Kovács Sándorné pert indított ifj. Kovács Sándor, Kovács János és Kovács Lajos ellen azért, mert őt családi szóváltás közben ez év augusztus 24-én bántalmazták.

A tegnapi tárgyaláson ifj. Kovács Sándor földmives a bíró kérdésére azzal válaszol, hogy nem bántotta mostohaanyját, nem tagadja, hogy a kérdéses napon atyjával összeveszett.

Kovács János földmives hasonló képen tagadja, hogy bántalmazta volna mostohaanyját, Kovács Lajos cipész ugyancsak tagad.

Kihallgatják Bíró István 79 éves tanut. A bíró megkérdezi, mi a foglal-

kozása, mire Bíró így válaszol:

— Paraszt votam eddig, most semmi se vagyok! Nem tud semmit a családi viszályról, nem látta, hogy a Kovács fiúk bántalmazták volna mostohaanyjukat. — Fazekas József tanu vallomása sem mond érdemlegeset, nem tud semmit. Vallomására megesketi a bíró.

Bódi Ferenc tanu, aki kertvégi szomszédja Kovácséknak hallott veszekedést, hogy az asszonyt szidták volna-e, vagy sem, azt nem hallotta, kijelenti, hogy az asszonyon „aznap este sebeket, horzsolásokat látott”. Vallomására megesketik. A bíróság november 21-re újabb tárgyalást rendelt el.

kereskedelmi értékpapirokból, vagy warran-sokból állhat. Ugyancsak a betétek biztonságát célozza, hogy egyetlen egy cégnek sem adható, még biztosíték ellenében sem nagyobb hitel, mint a bank alaptőkéjének és tartalékának tíz százaléka, de már 5 százalék kihitelezésénél is a pénzintézet igazgatóságának írásbeli hozzájárulása szükséges.

Felsorolja a végrehajtási utasítás azokat az üzemeket is, amelyek gyakorlásától a bankokat azonnali hatállyal eltiltja. Ilyenek: a saját számlára való áruk adás-vétele, ingatlanok vétele és eladása; részvényeket maximum az alaptőke és a tartalék összegének 25 százalékáig vásárolhatnak. Más vállalatba csak az alaptőke összegének 25 százalékát meg nem haladó tőkével vállalhatnak érdekeltséget; saját részvényeket nem vásárolhatnak, azokra hitelt nem nyújthatnak és az igazgatók a részvényeket ügyfeleikre nem kényszeríthetik.

Női bársony és filc kalapok,

őszi újdonságok megérkeztek! Szvetterek, pulloverek, zsemperek, gombok nagy választékban, olcsó gyári árban. Előnyomda modern mintákkal felszerelve. Kézimunka kellékek minden izlésnek megfelelően!

Rubinné, Minerva áruházában

A városi tanács ülése

Salonta város tanácsa holnap, szerdán d. u. fél 5-kor az alábbi 24 pontból álló tárgysorozattal ülést tart:

Előző gyűlés jegyzőkönyvének jóváhagyása. Hadsereg részére szükséges liszt árának megállapítása. Utak rendbehozása, Ternovszkiné beutalása a menhelybe. Tenkei Imre és Weisz Adolf féle sertéshizlaldák beszüntetése. Városi agronomi állás betöltése. Városi malom igazgatói napidíjak megállapítása. Egy víztartály felállítása a malomhoz. Hátralékos legelőberek behajtása. Malmi használt vasanyag értékesítése. A fővárosi utazásokkal felmerült tényleges kiadások megtérítése. Mezey Lidia tisztviselőné kéri, hogy tovább maradhasson állásában. Tanonciskolánál egy disznóól készítése. Rozvány József, Bagossi Ferencné, Kondacs György, özv Szabó Istvánné taxáik leszállítását kérik. Költségvetési rendkívüli hitelnyitás 150 lei. Nem sikerült a kiegyezés Curtici, Cenadul Mare, Vársand és Sicău adós községekkel. Költségvetési póthitel nyitás 3500 lei. Bene Jánosné fizetési halasztást kér. Toma Petru állást kér. Ártevéskut ügye a stradnál. Esetleges sürgős ügyek.

Zsidó polgármestert kapott Jeruzsálem

Jeruzsálem. Most tartották meg első alkalommal a városi tanácsosi választásokat az új választói törvény alapján, amelynek értelmében hat arab és hat zsidó városi tanácsnokot választanak s a kormány két tanácsnokot saját hatáskörében kinevez. A választás érdekes eredménnyel járt. Jeruzsálem arab polgármestere, Raphei bej, aki 1920 óta viselte a polgármesteri tisztséget, kibukott. Az új polgármester Khalidi dr. lett, aki régi jeruzsálemi zsidó családból származik.

**Visszakapja pénzét,
ha az iskolai cikkeket a**

Székely papirkereskedésében
szerzi be,

**mert minden diák, minden vásárlásnál
ajándékot kap!**

Állami és felekezeti iskola könyvek füzetek, ceruzák, színes ironok, festékek, aktatáskák s mindennemű iskolai felszerelési cikkek legolcsóbb árban raktáron!

Megjelent a banktörvény végrehajtási utasítása

A Monitorul Oficial szeptember 26 iki, 222. számában megjelent a banktörvény végrehajtási utasítása, amely részletes intézkedéseket tartalmaz az 1934. május 8-án életbelépett törvényre vonatkozólag. A végrehajtási utasítás a törvényt időrendi végrehajtási szempontjából két részre osztja és pedig

megállapítja azokat a paragrafusokat, amelyek azonnal végrehajtandók, másokra pedig öt évi határidőt engedélyez.

Ez utóbbi intézkedés igen nagy jelentőséggel bír a bankok szempontjából, mert a banktörvény a bucaresti-i pénzintézetek számára 40, a törvényhatósági városokban működő bankok számára 20, a más városokban lévő bankok számára 5, a községi pénzintézetek számára pedig 2 millió leiben állapítja meg a minimális alaptőkéket és ezek dupláját követeli

mindazoktól a bankoktól, amelyek speciális banküzletekkel és betétgyűjtéssel foglalkoznak.

A banktörvény végrehajtási utasításának egyik legjelentősebb rendelkezése az, hogy rövid lejáratú hitelekkel mások, mint a banktörvény szabályainak megfelelő pénzintézetek nem foglalkozhatnak. Ez az intézkedés, amely már életbe is lépett, elsősorban a magán-üzsorának akar gátat vetni.

Egy bank sem fogadhat el nagyobb betétet, mint az alaptőke és a tartalék kétszerese. Az elfogadott betétek tíz százalékát készpénzben kell tartani.

Azonkívül kötelesek a betétek egyharmadát könnyen mobilizálható tartalékkal rendelkezni, amely a Banca Națională leszámlázható állami, vagy államilag garantált címletekből,

Gáll cipőszalonjában

divatos új modellek, új divatlapok!

Leszállított szabott árak!

Véres dráma Péntek és Buzogány között

Miskolc. Véres dráma történt egy dísnóshorváti bányamunkás házában. Buzogány Bertalan bányász leányának Péntek János huszonhétéves bányamunkás udvarolt. Buzogány nem nézte jószemmel az udvarlást s többször kijelentette, hogy

leányát nem adja hozzá a fiatal munkáshoz.

Péntek ennek ellenére beállított Buzogányék házába és megkérte a leány kezét. Buzogány ridegen elutasította a fiatalembert, ebből összeszólalkozás, majd verekedés lett.

Péntek kést kapott elő, rárohant az idős Buzogányra és összeszúrkálta, aztán kimenekült a házból.

Buzogány mostohafia, Szegi András a menekülő ember után rohant s mikor látta, hogy nem tudja elérni baltát vágott utána.

A balta súlyos sebeket ejtett Pénteken, aki összeesett.

Buzogányt és Pénteket a miskolci kórházba vitték súlyos sérüléseikkel és a csendőrség vizsgálatot indított a véres dráma ügyében.

Jelentkezzenek a rendőrségen az 1916. és 1917-ben született ifjak

Az összes 1916 és 1917. évben született ifjak a sorozási lajstromba való bevezetésük végett 8 nap alatt feltétlenül jelentkezzenek a rendőrség katonai ügyosztályán. Ugyancsak jelentkezzenek az összes 1914 és 1915. évben született ifjak is, akik az elmúlt évben nem jelentkeztek.

Jelentkezni tartoznak továbbá azok az ifjak is, akik más városban születtek ugyan de Salontán bírnak állandó lakóhellyel, magukkal hozván a születési anyakönyvi kivonatukat is. Azok az ifjak pedig, akik idegen

ország területén születtek, a születési anyakönyvi kivonatukon kívül a román állampolgársági igazolványukat is tartoznak magukkal hozni.

A jelentkezés 1934 október hó 1-én kezdődik és 1934 okt. hó 8-ig bezárólag tart.

Azok helyett az ifjak helyet, akik Salontán laknak ugyan de jelenleg munkán más helyen tartózkodnak, jelentkezhetnek a szülők, vagy más családtagok, akik helyettük felvilágítást tudnak adni.

Egy leány megdöbbentő, bestiális merénylete

Szabadka. Orosz Viktória 21 éves szabadkai leány hónapokkal ezelőtt megismerkedett Nyári István 26 éves fiatalemberrel. Az ismeretségből szerelem lett, amelynek csakhamar

következményei mutatkoztak.

Nyári István az utóbbi időben feltűnően elhidegült a leánytól, aki ismerőseitől még azt is megtudta, hogy Nyári István egy másik leánynak udvarol és már az esküvő napját is kitűzték. Orosz Viktória mindenképpen vissza akarta hódítani szerelmét, de Nyári most már határozottan kijelentette, hogy hallani sem akar a leányról. A leány erre rávette Nyarit, hogy

még egyetlen egyszer jöjjön el hozzá.

A fiatalember eleget tett a leány kérésének és elment annak lakására. Alig tartóz-

kodott azonban pár percig a szobában, amikor Orosz Viktória egy már előre elkészített borotvát kapott elő és Nyári Istvánt borzalmasan megcsönkította.

A leány elvesztette eszméletét. A leány a kegyetlen merénylet után kirohant a házból a vasúti sínekre szökött és a vonat elé akarta vetni magát, de öngyilkosságának elkövetésében megakadályozták. Nyarit kórházba szállították, ahol műtétet hajtottak végre rajta, de nincs semmi remény életbenmaradásához.

Orosz Viktóriát letartóztatták.

Hirdetés nélkül

nincs üzleti forgalom!!!

Hirdessen az Az Ujságban!

Tip. „Az Ujság” nyomdája Salonta

Képek a magyar történelemből és irodalomból

Bizonyára nagy szolgálatot teszünk nemcsak az ifju, hanem a felnőtt magyar olvasóközönségnek, ha a magyar történelmet és irodalmat főbb vonásokban ismertetjük. A nagy és elismerésreméltó feladatot

Jncze Béla

tanár, a kiváló történész és irodalmár vállalta el, aki cikksorozatot ír az Az Ujságba.

Mondanunk sem kell, hogy a kiváló profesor élvezetes írásai eseményt jelentenek s bizonyosak vagyunk benne, hogy a közönség szeretettel fogadja a cikkeket.

A mi feladatunk a napi események regisztrálásán kívül az oktatás is, tehát e feladatunknak, sőt kötelességünknek teljes mértékben meg akarunk felelni.

Két gimnazista fiut, vagy leányt teljes ellátással felveszek. Str. Filipescu (Keskény-ucca) 6. szám.

Mi ujság a városházán?

— Kovács Béla polgármester Timişorara utazott, ahol a revíziós bizottságnál megtartandó tárgyaláson képviseli a város érdekeit.

— A díszterem festését befejezték.

— Földmívelésügyi miniszteri rendelet tiltja a szalmával való tüzelést.

A ref. Nőszövetség

vasárnap rendezi meg ez idényben első teaestjét, melynek válogatott gazdag műsorát lapunk szombai számában hozzuk.

Országos vásárok

Almás községben (Arad m.) az országos vásárt október 23-án tartják meg.

A târnovai vásárt okt. 5-én tartják meg. Sertés felhajtás tilos.

A vadászai vásárt október 10-én tartják meg, sertés felhajtása tilos.

Publicație

Primăria comunei Sănnicolau plasa Salonta, în dorința de a edifica o stavilă de apă pe canalul colector în valoare de cca. 30.000 Lei, conform planului ce se găsește la Primărie, invită antreprenorii interesați să se prezinte la licitația prin strigări, ce se va ține la Primăria comunei din loc, la data de 6 Octomvrie 1934. orele 10. a. m.

La edificare, Primăria dă tot materialul și munca necesară, iar antreprenorul va primi numai plata pentru supravegherea muncitorilor și munca de specialitate.

Primăria.

Gyümölcskiállítás

Turnu-Severinben

Turnu Severinben gyümölcs, szőlő, bor és mezőgazdasági terménykiállítást rendeznek, amely október 9-ig tart.

LEGUJABB

Ma megalakul Tatarescu kormánya

Bucur-ști jelentések közlik, hogy Tatarescu kormánya már ma megalakul. A miniszterelnök lakásán egész éjszaka tárgyalások voltak, egyedüli meglepő, hogy Titulescu nem vállalja a külügyminiszteri tárcát, Tatarescu ma d. u. 5 órakor Ófelségéhez, a királyhoz megy kihallgatásra s minden bizonytalanságot magával viszi a kész kormánylistát.

Megfeleltetve a volt tanács a bünvádi feljelentés ügyében hozott határozatot

Ismeretes, hogy a városi tanács határozatot hozott arra nézve, hogy a volt városi tanács ellen a 7 milliós kölcsön hova fordításából kifolyólag feljelentést tesz. A feljelentést meg is tették. Am a volt tanács felebbhezést adott be a határozat ellen s a városi vezetőség most kapott értesítést a timisoarai revíziós bizottságtól a tárgyalás napjára nézve.

Kiírták a Saar-vidéki népszavazást

A Saarvidéken kiírták a népszavazást. Megjelentek a saarvidéki kormánybizottság hivatalos plakátjai, amelyek közlik a január 16-án megtartandó népszavazás feltételeit. Saarbrückenben a város valamennyi főbb

pontján kiragasztották a plakátokra nyomtatott névsort. A plakátok előtt egész nap hosszú sorokban állanak az emberek, hogy meggyőződjenek róla, rajta vannak-e a szavazók listáján.

SPORT

— Az oradeai CFR bekerült a nemzeti bajnokság B. csoportjába. Kíváncsian várja a sportközönség, hogy a District mai ülésén milyen határozatot hoznak arra nézve, hogy melyik csapat kerül az első osztályba. Nincs kizárva, hogy az NSC.

— Az NSC vasárnap, okt. 7-én nagy táncestélyt rendez.

— NSC felhívás. Felkérjük az összes játékosokat, hogy ma kedden este fél 9 órakor a klub helyiségben megtartandó megbeszélés sziveskedjenek megjelenni. Elnökség.

— Törekvés felhívás. Felkérjük az összes játékosokat és választmányi tagokat, hogy ma, kedden este 8 órakor a Kaszinóban megtartandó megbeszélés sziveskedjenek megjelenni. Elnökség.

— A vasárnapi osztrák-magyar kupamérkőzés felé nagy érdeklődéssel fordul a sportvilág. Budapesten elterjedt hírek szerint a magyar válogatott csapat felállítása a következő lesz: Háda, Vágó—Sternberg, Szalay—Szücs—Lázár, Tamássy—Cseh—Sárosi—Toldi—Titkos.

— Az osztrák-magyar kupa mérkőzésen az osztrák csapat valószínűleg a következő összeállításban szerepel: Platzer, Par-

litschek—Sesta, vagy Janda, Wagner—Hoffmann—Nausch, Zischek—Donnenfeld—Gschweidl—Walrhofer—Horváth, vagy Hassmann.

Amsterdamból jelentik: A hollandi labdarúgó szövetség érdekes statisztikát adott ki a napokban. Eszerint az alig 8 millió lakosságú országban 110.000 aktív futballista van, akik mind részt vesznek a különböző bajnoki játékokon. A lelsőbb ligaosztályokban összesen 495 egyesület szerepel 810 csapattal.

Érdekes, hogy a kis Hollandiával szemben mindössze 140.000 az aktív labdarúgó száma, akik közül csak 376 a nyílt profi.

**Létszámok,
iskolai társaságok,
pénztárcák,
aktatársaságok,
zárak
Kiss Ernő
szíjgyártónál.**

ELADÓ a Calea Regina Maria (Aradi ut) 10. szám alatti ház egészben, vagy felerészben. U. o. 20 hold szántóföld eladó. 10-12

Str. Bratianu 1 szám alatt egy fűszer berendezés és egy üzletajtó eladó. 2-5.

Néprajzi kiállítás

A bucurești háztartási nevelési egyesület kiállítását rendez. A kiállítás vezetősége kéri a közönséget, hogy az ország minden részéből küldjön a vidék viseletének megfelelő kötenyt a kiállítás céljára.

A kiszáradt tóból palota bukkant elő

Pekingi jelentések roppant érdekes esetről adnak hírt. A Cse-kiang és Kiang között elterülő Tashu tó a nagy meleg következtében kiszáradt és egy régi palota tűnt elő. Oszlopsorai, falai teljesen épek. Miután az épület valósággal műremek, megszabadítják a körülvevő földtől és iszaptól.

Régi és új előfizetőink

10 kottát kapnak ingyen!

Egyetlen feltétel: az utolsó havi előfizetési nyugtáját küldje be Moravetz Testvérek r.t. zeneműkereskedésnek Timisoara. A nyugtát a kottákkal együtt visszakapja.

Moravetz Testvérek R. T.
zeneműkereskedése Timisoara
Az ország egyetlen szaküzlete.
Minden kottát gyorsan, legolcsóbban szállít.

Kotta jegyzéket ingyen küldünk.

Rádióműsor

Kedd, október 2.
București

20 Előadás
21 Zenekar
22 Felolvasás

Budapest

5 Asszonyok tanácsadója
7:30 Előadás
9 Elbeszélés
11 Zenekar

Szerda, október 3.
București

20:20 Lemezek
21 Hegedű
21:45 Ének
22:15 Rádiózenekar

Budapest

7:45 Torna
11 Felolvasás
1 Déli harangszó
2:30 Balalajkazenekar
5 Diákfelőra
6 Előadás
6:35 Magyar nóták cigányzenével
8:15 Szalonzene
9:30 Előadás

KIADÓ november 1-re Calea Regale Carol II. (Váradu-ut) 11. szám alatt egy jó bevezetett kenyérüzlet. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonosnál.